

DUHOVI PROPADANJA

Sat je pokazivao deset minuta do dvadeset jedan čas kada smo ugledali svetla Kristenhajma kako se probijaju iz doline kroz retke začetke magle. Tamnozeleni Nisan, karavan, već duboko u srednjim godinama, zahvalno je cvileo sada kada se nakon dugačkog uspona uz krivudavi put počeo spuštati prema gradu. Svi smo bili umorni. Dvanaest sati vožnje, prekidanih jedino radi pišanja pored opustelih drumova i cigarete na brzinu, dobro su nas sažvakali.

Grad je bio okružen planinskim vencima i suvim borovim šumama. Iz daljine i prekriven snegom, mogao je predstavljati idiličnu sliku prelepog, bajkovitog mesta, čijim se krovovima uoči Božića šunja Deda Mraz sa lepom debelom vrećom prepunom poklona na leđima. Ali u ranu jesen, okupan svetlošću retkih noćnih svetiljki, kišom i rđom, pružao je sliku surove stvarnosti, propale sadašnjosti i nepostojeće budućnosti jedne civilizacije koja se gasila.

Remi se teško nakašljao preostalim komadima pluća nakon što je plitko povukao dim neke krdže koju je kupio na zadnjoj benzinskoj pumpi gde smo točili gorivo. Nije više ni osećao ukus duvana već dugo vremena, rak mu se popeo uz grlo i uvukao u nosnu duplju, pušio je iz navike. Kada nije imao cigaretu između prstiju činilo mu se kao da ima četiri ruke a ni sa jednom nije znao kuda će.

Navigacija nas je dovela ispred dugačkog bloka zgradica koje su se pružale sa obe strane izbušenog asfaltnog puta. Začudo, njihove fasade su delovale sveže okrečeno u prijatne, letnje tonove i potpuno su odudarale od celine koju je pružao ovaj oronuli planinski gradić.

Ja sam se izvukao iz stiska polomljenog sedišta i prenisko postavljenoj volana, pa zajedno sa Garavim blenuo okolo.

– Čipe? Da se nisi zajeb'o? – i ja sam se to već pitao.

– A šta je mogao zajebati? – prostenja Remi razdražen kašljom.

– Napravili smo dva skretanja od kako smo ušli u grad, tu smo gde i trava. – Garavi zalupi klimava vrata Nisana pa sa rukama u džepovima priđe ulazu u zgradu pravo ispred nas.

– Broj pet! – viknu – koji je naš? Ja zavukoh ruku u džep i izvadih ključ sa izlizanim priveskom.

– Osam! – Garavi krenu ka sledećem ulazu, kratko ga zagleda pa opet ka sledećem i tako sve do kraja ulice. Tamo se malo zadržao, okretao levo, desno, pa onda krenu prema nama.

– Nema. Ima sedam i devet. – Remi pljunu pa pripali još jednu ulubljenim ziipo upaljačem. – Da nije na drugoj strani? – promumla. Ja sam isto mislio, pa se uputih na drugu stranu ulice. Bez uspeha.

Sada je već bilo vreme da se počnemo brinuti, ali nismo, niko od nas. Remi je bio...Remi. Nervozniji nego normalno nije mogao biti. Život ga nije mazio, ali koga jeste u vremenu kada je ceo svet polako umirao? Garavi je bio strpljiv. Živci kao sajle, nisu se mogli lako pokidati, ali...viđao sam ga ponekad, kako vadi pištolj iza pojasa kada bi mislio da spavam i gleda ga, sa nekom željom i čežnjom u očima. Ja sam imao kćerku, nisam je viđao često jer su video pozivi skupi, ali ona je bila moj izvor snage.

Dali smo se u detaljnu potragu. Sutra nas je čekao naporan dan u rudniku, i ne bi valjalo da ga počnemo nenaspvani.

Sedeo sam u autu i slušao neku muziku iz prošlog veka. Delovala je tako daleko i nestvarno da je mogla dopirati i iz prošlog milenijuma. Možda odjek iz prošlog života, razmišljao sam? Večeras, više nego ikada, život mi se činio kao neka velika obmana, surova laž ili kada malo bolje razmislim vrlo morbidna šala. Nisam mogao da otrgnem misli od ljubaznih stanara koji su primili Remija i Garavog pod svoj krov. Na svetu jednostavno nije više bilo toga! I zašto ovde u ovoj od boga i đavola zaboravljenoj zabiti sretnes nešto što te izbaci iz koloseka i tera te da preispitaš sebe i još gore dovedeš u pitanje stazu preživljavanja kojom si vodio svoju porodicu? Tera te da preispitaš urođene instikte, sebičnost i grubost kao osnovne alate kojima se služiš. Najgore od svega tera ti suze na oči, jer znaš da je to san, uto-pija, i pramen obojene magle koji će te otrovati i onda se raspršiti u vazduh iz koga se i stvorio.

Zbog toga sam ostao u autu. Ideali dobrih samarićana su zagrnuti pod prašinom propadanja, tu im je mesto, i tu treba i da ostanu

a ne da puštaju korenje u dušama ubogih crva koji jedva i bez njih pužu ovom sparušenom stenom.

Bili su uporni. Nekoliko puta su dolazili i molili me da uđem u njihove lepo obojene zgrade, izbrisanih prozora i lepo izglancanih mermernih stepeništa. Ubeđivanje je potrajalo skoro dva sata i taman kada je moja, dobrotom izmučena volja počela da popušta oni odoše. Nedugo potom svetla na svim zgradama se pogasiše i ceo kvart utonu u tamnu i gustu, lepljivu tišinu.

*

Nije me probudilo cvrkutanje ptica niti topli zrak sunca koji se probija kroz kilometre smoga, bilo je to kuckanje jedne staračke ruke po prozoru. Napolju mračno, kao i obično. Ispravih ukočeni vrat i otvorih vrata.

– Mislio sam da s` mrtav sine.– Procedi starac kroz požutele sede brkove. Sav je bio u ritama i borama, kao sparušena mumija.

– Da budem iskren i osećam se tako stari. – protegnuh se a ukočeni zglobovi počеше da puckaju. – `Oćeš krdže? Drugo nemam...

– `Oću da me povezeš odavde. Ne mogu sam da nađem izlaz...
– E, pa ni ja ne mogu da nađem blok osam stari.
– Osam a? E baš stojimo u njemu. – pogledah ludog starca, pa oko sebe. Okolo samo ispucali beton zapuštenog parkinga. Ali zgrade?! Zaprepašteno zinuh u oronule nizove zgrada koje su se pružale svuda duž ulice. Prozori polupani, zidovi urušeni, krovovi propali! Od fasada, novih, drečavih fasada, ostali su samo bleđi okrunjeni tragovi.

Napravih nekoliko koraka ne verujući sopstvenim očima. Pogledah prema zgradi u koju su ušli Remi i Garavi. Polusrušena, urušenog stepeništa, teško se razaznavala, ali bilo je tu nekoliko lučnih prozora koji su još stajali i bili lako prepoznatljivi.

– Osmicu je prvu progutala zemlja, – pričao je iz njega starac – zalili su je betonom, ali nije se ni osušio a druge su počele propadati po dolini. – starac se tu čudno nakezi. – Ali to nije bilo najgore, najgore je bilo kada su se počele vraćati. Srušene po danu, sjajne i nove po noći. – opet taj ludački osmeh – srećan si što nisi uš'o u jednu, ko u nji` jednom uđe, više ne izlazi.

Ušao sam u auto i drhtavom rukom okrenuo ključ. Motor poslušno zareža i pokrenu nas sa ispucalog betona. Bojao sam se da je i put iz ovog pakla nestao ali vremenom oštećeni asfalt je bio tu i Nisan nas je vodio po njemu dalje od grada. Starac pored mene se cerio. Razmišljao sam da li da ga ostavim, ali neki poslednji trun sažaljenja koji je preostao u kutcima duše nedade mi.

Dok sam bežao iz planina pomislih kako je ludi starac sigurno i sam duh, niko u ovim ruševinam ne bi preživeo. Možda će zasejati seme uništenja u sledećem gradu, možda će svi gradovi propasti. Možda bi se mogao vratiti u Kristenhajm i sprečiti to. Dodao sam gas. Možda, u nekom drugom životu...